

ЗНАЙСЦІ РАБОТУ СТАНОВІЦА УСЁ ЦЯЖЫ

У беларускіх сталіцы назіраецца імклівы рост беспрацоў. Паводле даных Мінскага гарадскога цэнтру занятасці насельніцтва, афіцыйная колькасць тых, хто шукае работу, вырасла з 12.944 чалавек (на 1 студзеня) да 20.375 чалавек (на 1 верасня).

Увогуле, па звестках дзяржаўнай статыстыкі, у народнай гаспадарцы горада (без уліку малых, сумесных прадпрыемстваў, адкрытых акцыянерных таварыстваў і калепатываў) за 9 месяцаў было занята 625 тысяч чалавек. Гэта на 26,4 тыс. менш, чым за тая ж час у мінулым годзе. Найбольш істотныя зніжэнні аб'ёму занятоці адбыліся ў сферы матэрыяльнай вытворчасці: у прамысловасці — на 25,5 тыс. чалавек, у будаўніцтве — на 6,6 тыс. У негатыўнай сферы стала працаваць на 4,2 чалавек больш.

Па стану на 1 верасня ўзровень беспрацоў да эканамічна актыўнага насельніцтва быў 2,4 працента. Трэцюю частку рынку працоўнай сілы складалі высябаваныя работнікі. Прыкладна п'яту частку — звышненныя па ўласнаму жаданню, а таксама па пярэшчанай працоўнай дысцыпліне.

Да канца 1996 года чакецца рост беспрацоў у Мінску да 23 тыс. чалавек, а яго ўзровень — да 2,7 працента. Аднак гэты дагатычны толькі афіцыйнага беспрацоў, а ўзровень беспрацоў з улікам «скрытага» складае каля 8 працентаў.

Сяргей КУЗНЯЦОЎ. ВУЧЭБНАЙ СЕТЦЫ МІНСТАТА — 70

У лістапада спецыяльнае 70 гадоў з часу ўтварэння вучэбнай сеткі падрыхтоўкі і павышэння кваліфікацыі работнікаў уліку Міністэрства статыстыкі і аналізу РБ.

Цяпер вучэбная сетка па падрыхтоўцы, перападрыхтоўцы і павышэнню кваліфікацыі кадраў пры Міністэрстве статыстыкі і аналізу РБ ўключае ў сабе Мінскі вучэбны цэнтр, Гродзенскі вучэбны цэнтр, Магілёўскі вучэбны цэнтр, Брэсцкую бухгалтарскую школу, Віцебскую бухгалтарскую школу, Гомельскую бухгалтарскую школу, Баранавіцкую бухгалтарскую школу, Бабруйскую бухгалтарскую школу, Барысаўскую бухгалтарскую школу.

За мінулыя 70 гадоў вучэбнай сеткай рэспубліцы ажыццэўлена супраўдзі велізарная работа па падрыхтоўцы і павышэнню кваліфікацыі галоўных, старых бухгалтараў, бухгалтараў для ўсіх галін народнай гаспадаркі, аператараў, перакрываючых машынамій апрацоўкі інфармацыі, праграмістаў ЭВМ, спецыялістаў па тэхнічнаму абслугоўванню і рамонту вылічальнай тэхнікі, кіруючых работнікаў, спецыялістаў арганізацыйнай статыстыкі, спецыялістаў аўтаматызацыі рэспубліканскага апарату. Толькі за перыяд да 1996 г. у вучэбных цэнтрах Мінста РБ правілі навучанне каля 350 тысяч спецыялістаў.

Вядучыя месца сродд навучаных устаноў Мінста РБ па праву належыць Мінскаму вучэбнаму цэнтру — больш за 50 працентаў усяго аб'ёму работы прыпадае на гэтую навучаную ўстанову. За ўсё існаванне вучэбная сетка з'яўлялася надзейна жыццёвай ісправінай, гібкай, мабільнай, адпаведнай патрэбам грамадства. У апошнія гады вучэбная сетка рэспублікі выкарыстоўвае ўсе сучасныя асаблівасці сацыяльнай занятасці насельніцтва па падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы беспрацоўных.

НА ЯГО КАРЦІНАХ — УСЁ СТАГОДДЗЕ

Мастацтва таталітарнага рэжыму... Пяняцце гэтае настолькі ўбілася ў нашу сядомасць, што мы і за мастацтва яго не лічым. Колькі разоў мы бачылі ўсходы — ад школьных падручнікаў да адміністрацыйных будынкаў — плакаты, рапрадукцыі, карціны з назвамі: «Слава Сталіну!», «Рабочыя на ўборцы ўраджая» і гэтак далей, не кажучы

ўжо пра бясконцыя партрэты, партрэцікі, бюсты, скульптуры, помнікі. А між тым гэта сапраўднае мастацтва, выкананае высокапрафесіянальна і высакаякасна. І гэта даўно зразумелі на Захадзе, як і тое, што ў хуткім часе творы сацрэалізму стануць антыкварыятам, і таму з ахвотай іх купляюць.

Яўген ШЧЭГОЛЕЎ. Афарт 1922 г.

Старэйшы мастак Беларусі, чалавек, які перажыў НЭП, 37-ы год, вайну, акупацыю, «застой», перабудову, узлёты і падзенні, здрады і прызнанні, боль і радасць...

Яна САВІЦКАЯ.

ГАСЦЁЎНА АСТАПА БЕНДЭРА

Нестандартныя метады бізнесу і эканамічнае махлярства

(ВЫТРЫМКИ З КНИГИ)

СТВАРЭННЕ АФШОРНАЙ КАМПАНІІ

Стварэння афшорнай кампаніі ў краінах з нізкім падаткаабкладаннем даходзіць (востра) Мэн, штат Дэлевер у ШВА, Кіпр, Манана, Люксембург, Панама і інш.), куды і перавозіцца ў рамках дагавора аб сумеснай дзейнасці фінансавыя рэсурсы прадпрыемства.

Асаблівацім афшорнай кампаніі з'яўляецца тое, што яна можа быць створана толькі замежным (для краіны рэгістрацыі) грамадзянінам, гэта значыць яна цалкам можа быць створана мясцовай асцю. Такім чынам, не мае права займацца гэтым асцю ў Расіі, так і на Беларусі. У гэтых выпадках асцю ствараюць бартэр ці разлік «натуральна».

Фірма рэалізуе імпартаў электронную тэхніку. Яна перадае рэдакцыі журналу і газет у якасці ўзору камп'ютэр, факс і да т. п. Кошт такой тэхнікі, а таксама маркетным гавяць паслугі адносяцца на сабекошт прадукцыі (работ, паслуг) прадпрыемства. Рэдакцыя ж у гэтых выпадках «выбірае» рэкламныя фірмы. Практычна немагчыма даказаць, што гэта аплыванне рэкламных артыкулаў і што выдаткі не іх звыш устаноўленых лімітаў павінны быць абкладзены падаткам на прыбытак.

ЭКАНОМІЯ НА ПАДАТКААБКЛАДАЕМЫХ ПЛАЦАЖАХ ЗА РЭКЛАМУ

Памёр сродкаў, якія накіроўваюцца на рэкламу ў ўключэнні плаці і іншыя выдаткі, абмежаваны як у Расіі, так і на Беларусі. У гэтых выпадках асцю ствараюць бартэр ці разлік «натуральна».

Фірма рэалізуе імпартаў электронную тэхніку. Яна перадае рэдакцыі журналу і газет у якасці ўзору камп'ютэр, факс і да т. п. Кошт такой тэхнікі, а таксама маркетным гавяць паслугі адносяцца на сабекошт прадукцыі (работ, паслуг) прадпрыемства. Рэдакцыя ж у гэтых выпадках «выбірае» рэкламныя фірмы. Практычна немагчыма даказаць, што гэта аплыванне рэкламных артыкулаў і што выдаткі не іх звыш устаноўленых лімітаў павінны быць абкладзены падаткам на прыбытак.

ЭКАНОМІЯ НА ПЛАЦАЖАХ У ФОНД САЦЫЯЛЬНАГА СТРАХАВАННЯ

Матэрыялы вельмі ўважліва вывучылі пералік відаў заробатнай платы і іншыя выдаткі, на якія не налічваюцца страхавыя ўнескі. Менавіта гэтыя віды заробатнай платы матэрыялы налічваюць сваім работнікам.

Адлічэнні ў фонд сацыяльнага страхавання працягваюць час не рабіліся (а ў некаторых краінах і цяпер не робяцца) на заробатную плату, якая налічваецца па дагаворах папраду. Вось і пачынаюць атрымліваць работнікі прадпрыемства адну дзесятую заробатнай платы па службовым акла-

ДУ, а астатняе — за выкананне дагавора папраду.

У сучасных умовах рабіць такое налічэнне стала больш складана. Бухгалтэры, які жадае такім чынам дасягнуць эканоміі, неабходна папярэдне абавязкова прааналізаваць.

ЗМІНШЭННЕ ПАДАТКАЎ ПРЫ КУПЛІ-ПРОДАЖАХ АСНОЎНЫХ СРОКДАК

Набыццё маёмасці афармляецца па звычайнаму чыну. Розніца паміж звычайным і фактычным коштам маёмасці афармляецца як алтвта якіх-небудзь паслуг ці як выплата штрафных санкцый прадаўцу. У гэтым выпадку прадавец рэалізуе маёмасць балансам коштам прадаўцаў маёмасці і яго звычайнай прадажнай цэнай уключае ў гэтыя страты (такую аперавію легчай працэсі прыватнаму прадпрыемству, чым дзяржаўнай структуры, у якой кантроль за продажам маёмасці і за прадажнай цэнай ажыццяўляюць вышэйстаячыя органы кіравання).

Пакупнік рэалізуе паміж рэальным і прадажным коштам, афармленую ў выглядзе дагавора аказання паслуг ці як штрафных санкцый, адразу ж спісвае на сабекошт.

ЗНІЖЭННЕ ПАДАТКАЎ З ДАХОДАЎ ФІЗІКАНА АСОБЫ ШЛЯХАМ ПЛАЦАЖАЎ «НА ГУМАНАІТАРНЫЯ МЭТЫ»

Грамадзянін пільгу знява на пералічэнне ў яго імя сродкаў на гуманітарныя мэты ўстанове культуры, адукацыі, аховы здароўя, сацыяльнага забеспячэння. А з гэтай устаноўкай грамадзянін дамагасца, што пералічэння грашовых сродкаў пойдуць на аплату льготнай птушкі, навучанне сваёй і г. д.

(Працяг будзе)

(Аб умовах рэалізацыі даведніка можна даведацца па тэлефоне (017) 2684560, 2691114).

Аляксандр ЛУЧАНОК, кандыдат эканамічных навук.

ЛІШНІ, або Небяспека прэзэдэнту

Колькі разоў я пісаў пра Віктара Буту? Чатыры. Гэта будзе п'ятая. Можна павіншаваць сябе з маленькім юбілеем. Праўда, ён носіць крыху сумнае адценне.

Закон ёсць закон, нікога не пашлі. Але яшчэ ў маі 1995 года старшыня Пяршамайскага выканкома Мінска І. Мацвееў растлумачыў Віктару Буту: «...11 красавіка 1995 года рашэннем выканаўчага камітэта Пяршамайскага раёна Вы вызвалены ад уплаты вышэйназначанай уплаты за падачу іскавай заявы ў Пракуратуру РБ... Апрача таго, у адпаведнасці з арт. 5 Закона РБ «Аб дзяржаўнай пошліне» суд таксама мае права ўстанаўліваць дадатковую льготу на судовых справах для асобных грамадзян...»

Іншымі словамі, Віктар Буту мае поўнае права на адмену для яго ўплаты пошліны. Яшчэ з мінулага года В. Нісцюк пошліну заплаціў папраду. Між тым, Віктар Мікалаевіч меў прыватную гутарку з суддзёй Канстытуцыйнага суда Пастухавым. Той растлумачыў: ніякай дзяржаўнай пошліны не трэба, ты быў у няўнясці — пратэст грамадзян. У гэтым выпадку Віктару суд проста бярэ справу і разглядае яе на сваім пленуме. Дарэчы, чарговы пленум адбу-

хоць чым-небудзь...

Справа Віктара прабіцца да аднаго з наменікаў прэм'ер-міністра. Не атрымаўся, затое прапанаваў зварота да самога М. Чырва. Тут, як і буды, ён папраціў у адстаўку. І да каго ісці? «Людзі», — скараціў Віктар, — мяняюцца як пальчаткі...»

Апошняе галадоўка далася яму вельмі цяжка. Ён галадаў 11 дзён. Ужо на дзесяты дзень не мог заснуць ноччу ад болу. Абавастрыліся старыя хваробы: гасітры і жалезныя галавы. Ціок быў 60/90. Карацей, ён сам разумее, што калі працягне галадоўку, то вынікі могуць быць самымі трагічнымі. Ды і то, я думаю, ратаваць бы яго не спыніліся. Шырокая грамадская пра галадоўку нікога не ведала. Ды і ведаць, калі шыра, не хацела...

Калі мы бачыліся апошні раз, Віктар падаў мне адну іскавую дакумент. Называецца: «Дзедака аб даходзе з дзяржаўнага фонду занятасці за перыяд з 1.07.96 па 31.10.96». Выдадзена Буту Віктару Мікалаевічу.

Такім чынам, дапамога па беспрацоў — 0, стывендзія — 0, матэрыяльная дапамога — 0, дапамога па бальнічных лістах — 0, іншыя даходы — 0, вынік за месяц (ліпенне, жнівень, верасень, кастрычнік) — 0 рублёў.

І што далей? Прайдзены 12 судовых пасяджэнняў, дзесяты кабінет, самая розныя інстанцыі — можна смела зварота ў Кіргі рэспубліку Тінеса, канкурэнтаў у яго мала. Выніку толькі няма.

Відаць, беларуская Феміда — дама абачлівая і асцярожная. Саломі ў чужым воку яна звычайна адвад, беражно ў сваім — вельмі і вельмі радка.

Што сума, але цалкам зразумела...

Сяргей ШАЎЦОЎ.

ЖЫЦЦЕ ў АСАБІСТЫМ ВЫМАРЭННІ

Знесеныя лёсам-II

Калі пісаў у жніўні матэрыял з гэтай самай назвай, думала, што не буду вяртацца да балючай тэмы. І, паставіўшы пасля фразы: «Чаму, калі адбываюцца пераварты і перакрываюцца межы, церпяць найбольш простыя людзі, якія ва ўсіх гэтых перавартах і ператрусах не ўдзельнічаюць» пыталіся, які не патрабавалі канкрэтнага адказу, спадзявалася, што для сябе на гэтыя пытанні паставіла кропку... Не выйшла. Выпадак сутыкнуў з людзьмі, якія, як і мае папярэднія герані, аказаліся знесенымі бурнай раптынай пераменаў.

Праўда, у мінулы раз я пісаў пра жыццё расійскага горада Бісала на тэрыторыі Казахстана, які лічыў сябе (прачына, адказаў мне, зусім без трыкоў і сумненняў) людзямі без Радзімы. У самым трыліянным, але ад гэтай яшчэ больш балюча-блізкай сэнсе апошняга года. Мае цяперашнія герані не адчуваюць сябе абдзеленымі Радзімай.

Ва ўсім разе, гэты паніца заўсёды пасілаў у іх з якімі літары не толькі ў адносінах да «вясілка і магута» Саюза, але і да маленькай Беларусі. Вясілка Саюза не стала, засталася адзіная, непазнавальная і непараўнальная Аічына — Беларусь. Засталася... за мехамі, якія раптам павялічаліся паласатымі чорна-белымі слугамі на «яскравым прасторах» таго самага «вясілка і магута».

Сумаваць па светлых біразавых галавіх рэсцях пугае і перамае сацыяльна-эканамічныя прамежы, калі ты жыўшы за акінам і свядомы пачаў адну краіну на другую, — гэта зразумела. Насталяць па родным краі, жаданне прыехаць глядзець на яго (і толькі ў радзім-радым выпадку вярнуцца назавуць) — тыповыя пачуцці ўсіх эмігрантаў з далёкага замежжа. Справа зусім іншая — калі ад іх і лугу адзіная толькі рака ці хмызняк, якія раіны так лёгка было пераадолець, а цяпер — складана, бо яны называюцца гучным словам «мяжа». Калі разгубленасць і нават роспач нараджаюць раптам тое, што заважае тую і па Радзіме, і чаго не павіна было быць, таму што вольны, Радзіма, блізка, усяго колішніх ядзі...

А тут — яна ўсё ж ёсць. І ў кожнага свая. Уто наракае на дурны і жорсткі лёс, які завінуў у нядома буды, каго яго яна пераважала ў лёгкай светлы сум, які нават на добрыя справы ў імя Беларусі і на лірычныя вершы на матчынай мове...

«...Ён быў дзіўна вялікага каханні. Вялікага, першага, па-яночому бескалянага і безадказнага. Уладзімір Клімовіч нарадзіўся, калі яго дзятчынчы-маш лёда-лёда сполнілася семнаццаці, а хлопчыка-бачку было крыху больш за восемнаццаці. Праз год у маладой сям'і Клімовічаў з'явіўся яшчэ і дзятчынчыка — Людзіла... А праз колькі месяцаў бацька прызваў у войска. Дзеці яго не запаміналі, а наступная іх сустрэча адбылася толькі праз шаснаццаці гадоў...»

Першае каханне — яно бескалянае і безадказнае. Мо таму не такое трывалае, як сталае і вылакутавае. Асабліва калі яму даюцца прайсці выпрабаванне адгледжана і часам. І — вайной. Васіль Клімовіч пайшоў у войска ў 39-м. За два гады паслужыў першыя крокі ў вайсковых кар'еры. І вайну сустрэў у афіцёрскім званні. Лёс сутыкнуў на франтавых дарогах з ваяцкай медыцынай. Ён помніў сваё Надзею, сваё Вову і Люсю, а яны былі далёка, а гэта пачыналіся жанчыны былі блізка, побач. Бескалянае і безадказнае юнацтва пачуццё адшлі ў мінулае. І афіцёр Васіль Клімовіч напісаў у беларускую вёску маладой жанчыне, якой лёдаў мінула дзясяці, што яе муж, Васіль Клімовіч, загнуў смерцю хараб'я...

Прыехаў у родную вёску ён змог толькі праз дзесяці гадоў пайці Перамой. Яго хлуся з «хараб'я» даўно раскрасіла, Надзея выйшла замуж другі раз, у яго таксама на Украіне былі сям'я, дзеці... А першых сваіх дзяцей ён баяўся. Баяўся сустрэць іх, ужо дасяцілаасянікаў, такіх падобных адін на аднаго і на яго. Баяўся глянуць у волю, баўся пачуць заслушкання, такога разуслуханнае словы дакуры. Жыў у бацькоў, па вёсцы хадзіў па пародам, каб, не дай Бог, не сустрэцца... Дзеці самі прыйшлі да яго. Яны не казалі слоў папроку, ях ён чакаў. Ён са здзіўленнем глядзеў на незвычайна, родных, дарослых ужо людзей. Ён не разумее, што для іх называліся, пужачым ішчэсам бы-

ло адчуць упяршыню ў жыцці, што ў іх вольны родны бацька...

Каб хоць часткова, хоць трохі глядзець сваю імя, прапанаваў дзеці пачаць заканчваць школу прыехаць да яго на Украіну. Ён быў прымальным ваянам чынам, мог дапамагчы прыстойна ўладкавацца ў жыццё. Людзіла ехаў адмовіцца, не змагла дараваць. А Уладзімір пачаўся за бацькам, спадзеючыся, што выйдуць у людзі, стане матэматыкам.

Што ж, мара збылася. Адслужыў у войска, скончыў універсітэт, стаў прадэваж канструктарам і ваенным вядоўца. Аканіўшы, нарадзіліся дачка. Украіна стала другою Радзімай, горад Днепрапятроўск — родным горадам...

Дзіця, нават у тыя далёкія часы суседства Беларусі была для яго не тое што недасягальнай, але... Прыязду дамоў ён вельмі радка. Праца вымушала амаль увесь час быць на месцы. Пасля п'ясу раз у паўгода, тлумачыў ты, што яму цяжка пісаць: пачынаў разумець, што людзі, якія ў думках заўсёды бачы, на самай справе — далёка...

Маці, сястра, малодшы брат не разумеў гэтай яго тэорыі, папракалі, злаваліся... Прыляжвалі на пахаванне маці, ён доўга і адчайна плакаў на плячы ў сястры, хаця, здавалася, павіна быць навадарот...

Апошні раз ён быў на Беларусі восем гадоў таму. Гасціў у сястры, затрымаўшыся ў камандзіроўцы... Прыехаў ён пламенні — паглядзець на далёкага, амаль незнамага дзяццяку... Усёй сям'ёй пайшлі на возера. Калі вярталіся, ён не заўважана адстаў і прысеў на абочыне каля жыта. Малодшая пятнаццацігадовая дачка сцягнула ўпыйт на возера за ім. А ён... Ён сарваў колькі жытня кавак і кветку валосік. Пачытаў гладу іх на шпартынах, што людзі, якія ў думках заўсёды бачы, на самай справе — далёка...

«Дзяця Валодзя, што вы?» — «Нічога, ты яшчэ маладая, каб зразумець...»

Больш ён на Радзіме не быў. Не прыехаў нават на пахаванне брата. Не змог — не было грошай. «Самостыйна» Украіна перажывала, як і ўсе астатнія рэспублікі-браты, эканамічны крызіс.

Ён і цяпер не спадзеўся калі-небудзь яшчэ пачынаць на магіле маці і ўбачыць жытне поле каля роднай вёскі. Не спадзеўся, хоць да доўгачаканай пенсіі — крыху больш за год. Калісьці марылася: вось выйду на пенсію — і дамоў, хаця б кожны год два тыдні на дзень. Зараз і сямейны бюджэт — яго заробак і жончыя пенсіі — складаюць столькі, што на адзін білет да Мінска наўрад ці хлопца. А калі пайду на пенсію — даўжыць бы да мяжы...

Цяпер ён піша пісьмы часта. Падрабязна расказвае пра свае праблемы, дзіцяці цяжкасці, нават часам фальсифікуе. Пра тое, чаму так атрымалася, пра жорсткі лёс, пра сваё звышныя мроці і шчырыя надзеі. Прыляжвалі на пахаванне маці, ён доўга і адчайна плакаў на плячы ў сястры, хаця, здавалася, павіна быць навадарот...

Але я зразумела яго і тады, вось гадоў таму. І нават напісала яўны, па-яночому няглыбны верш. «Куды б іх чужыя людзі, — былі ў ім апошнія словы...»

Станіслаў Валодзеўка жыў у лавіцкім горадзе Даўгаўпілю. У Пярбалтцы — спачатку ў Літву — ён прыехаў на пенсію. Нічога даўняга і лёсавяршальнага ў ім не было: усе былі ў межах адной аўтымацыі дзяржавы, ад роднай Астравенчы да Віліньска ў тры разы бліжэй, чым да Мінска... Пасля, жоў а працы, перавёўся ў Латвію. І ўжо 12 гадоў лічыць сваім горадам Даўгаўпілю.

У Даўгаўпілю беларус не адчуе сябе чужак. Яшчэ палюдаць кніжкі ідэалі ў гэтым месцы свой якар на

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

Маленькага «агрэсара» завуць Карэн. Яна ведае найкарацейшую дарогу да нашых сэрцаў

Калі я расказаў суседу, што ў рэстаране «Макдональдс» не будуча падаваць спіртное, ён перастаў павяжаць заходнюю цывілізацыю.

Калі я расказаў старэйшаму брату, што ў рэстаране «Макдональдс» не будуча смаліць цыгарэты, ён хмыкнуў і заявіў, што яго нагі там будзе.

Затое даўня парадкі ў новых рэстаранах прыйшліся даспадоба мей жонцы. Але калі я сказаў, што там свежы бутэрброды выкадаюць на сметнік ужо праз дзесяці хвілін, бо яго ніко не папсё купіць, яна вырашыла, што я намякаю на учарашні суп у нашым халадзільніку, і пакрыўдзілася.

Ва ўсіх трох выпадках я быў невінаваты. Ва ўсім вінавата Карэн, сімпатичная дырэктарка рэстаранаў «Макдональдс» у Мінску. Я расказаў людзям толькі тое, што пачуў ад яе.

Такім чынам, Карэн Бішап, маладая жанчына з Канады, якая вырашыла прадэманстраваць нам, што такое сервіс па-еўрапейску. Альбо па-амерыканску, калі мець на ўвазе, што ўпершыню сёння рэстаранавы звышхуткага абслугоўвання з'явіўся ў Амерыцы.

Чыноўнік з міністэрства гандлю абыццёвым пазнаміцца нас яшчэ, здаецца, ў верасні. У кастрычніку, стаўшыся «гнянцям» за бою па далёкім жалезным, ён разваў рукамі. Каб задуць Карэн свае пытанні, я зняўшы яе сам. Не ў Англіі і не ў Германіі, адвад, як мне казалі, яна зараз не вылазіць, вырашаючы розныя гаспадарчыя праблемы. А ўсяго ў тое метра ад Дома прэзы — о Божа, яе офіс размясціўся праз дарогу! Жыццё сапраўды цёснае.

— Скажыце, спадарыня Бішап, чым можна растлумачыць, што крар Беларусі стала сотай па ліку краін, дзе з'явіліся рэстараны «Макдональдс»?

— Вядзецца, гэта лёс. Проста па часе так супала: калі мы зрабілі свае першыя крокі ў Беларусі, усё светлілася, што нейкая краіна вольна павіна стаць суседзі. У галоўным офісе ў ШВА вырашлі

аказваць давер сваёму цэнтральна-еўрапейскаму адрэдакцыю, якое займае вельмі актыўную, наступальную пазіцыю. Яно даволі агрэсіўна заваўвае еўрапейскі рынак. А ў жыцці, каб дабіцца поспеху, заўсёды патрэбна быць крыху агрэсіўным. Еўрапейскае адрэдакцыю абрала Беларусь.

— Акрамя Мінска, што прадаўдзёўвае ваш беларускі праект? Вы ўсё ведаеце, у якіх гарадах і калі будуча адчыняць свае новыя рэстараны? І мы можам павадаміць пра гэты чытач?

— Мы гатовы адкрыць свае рэстараны ўсёду, дзе толькі будуць кліенты. Гэта галоўная ўмова. Сёння і ў наступным годзе асноўную ўвагу ўдзелім у вашай сталіцы. Ужо зусім хутка, у снежні, адкрываем адрэду тры рэстараны. На наступны год заплававаны яшчэ чатыры — да Мінска. Але я думаю, што фактычна будзе нават больш. І адзін з іх, хутчэй за ўсё, адбываецца вясной. Адначасова мы сустракаемся з афіцыйнымі асобамі з іншых вашых гарадоў — Гродна, Гомеля, Брэста. У бліжэйшыя пяць-сем гадоў плануем адкрыць настолькі многа сваіх прадпрыемстваў, наколькі гэта будзе магчыма.

— Я думаю, вашы спецыялісты заагдзя вывучылі магчымасці беларускага рынку. Яны пераканалі вас, што пачынаць з адназначнага мясцовага насельніцтва дастаткова для таго, каб залы рэстаранаў «Макдональдс» не пуставаць?

— Паколькі ў правілах «Макдональдс» — быць першым, быць лідэрам, то нам даводзіцца рызыкаваць. Але будучы першым у вашай краіне, мы выдатна ведаем, дзеля чаго рызыкаем, і лічым рызыку абгрунтаванай. Сапраўды, было праведзена даследаванне, і яно паказала, што пакупная здольнасць насельніцтва дастаткова, яно можа дазволіць са

АПОШНІ ПАЛЁТ УЛАДЗІМІРА КАРВАТА

Уладзімір Мікалаевіч Карват нарадзіўся 28 лістапада 1958 года ў горадзе Брэсце, беларус. Заканчыў брэсцкую сярэднюю школу № 8. Працоўную дзейнасць пачаў у 1976 г. слесарам механізаваных работ.

Ва Узброеных Сілах са жніўня 1977 года. У 1981 годзе Уладзімір закончыў Армавірскае вышэйшае ваеннае авіяцыйнае вучылішча лётчыкаў, з 1981 па 1994 год праходзіў службу ў ВПС ППА на Далёкім Усходзе на пасадах лётчыка, старшага лётчыка, камандзіра эскадры, намесніка камандзіра авіяцыйнай эскадры, камандзіра эскадры, намесніка камандзіра палка па лётнай падрыхтоўцы. Асвоіў самалёты Л-29, МіГ-23, Су-27. Агульна лётны 1226 гадзін. Жанаты. Жонка — Ніка Кірылаўна. Дзеці: дачка Кацярына, 1982 г. н., сын Вячаслаў, 1989 г. н.

У жніўні 1994 года прыбыў для далейшага праходжання службы ва Узброеныя Сілы Рэспублікі Беларусь, быў назначаны на пасаду начальніка павятра-агнявой і тактычнай падрыхтоўкі авіявадаў.

23 мая 1996 года, выконваючы вучэбны палёт, ваенны лётчык 1-га класа падпалкоўнік Уладзімір Карват загінуў.

Убачана поле ля вёскі Малое Гаўціча бамбавала сэрца: абляеная зямля, кавалі апаўнёнага металу, рэшткі разбітага літару... Жудаснае, страшнае месца! Тут абвешваліся ваенныя лётчыкі падпалкоўнік Уладзімір Карват. «Перацigny» самалёт, які ўпаў побач з дарогай. Пакінуўшы машыну, палову падыходзіў бліжэй. Тое, што здарылася, было кавалем алумінію, аказалася шклянымі шклянкамі з жывымі кветкамі. Спэцыяльнаму гораду кветкі здаваліся кропачкамі кроў на вышэйшай зямлі... 3 Малое Гаўціча кветкі. Ад тых, над якімі правіся палючы самалёт.

Мы нядога былі адны — побач спыніўся стары калёсны трактар. Немалоды трактар, аскоўны на зямлю, адмавае кепку і доўга стаіць побач, у жалобе схіліўшы галаву... Машына, якая ішла па дарозе, не прытармазіла, але вадзіцель надрыўна сігналіў, сігналіў, сігналіў...

— Ён уратаваў нас, а сам загінуў, як загінуў, абараняючы Радзіму, мае сыны. Ён хацеў, каб мы жылі, — сказала нам у вёсцы старонька бабцяўка. Уся вёска так лічыла: лётчык загінуў, ратуе іх. Многіх бачылі, нягледзячы на позні час, як агнізаваў у небе знішчальнік. Усе чакалі: вёска-вёска раскрывае парасу. Але лётчык машыну не пачаў.

Так, Уладзімір Карват вельмі хацеў, каб яго жылі.

Я не быў знаёмы з ім асабіста. Але нашы шляхі перакрываўся ў 1984 годзе, у 301-м знішчальным палку, непадальку ад Хараўска, дзе ў той час служыў на пасаду старшага лётчыка Уладзімір Карват.

З калектывам гэтага палка, з асягаваркам, які меў паштовае аддзяленне з прыгожай назвай «Каліна», Уладзімір авязав 13 гадоў нялёгкага, але, магу сцвярджаць, шчаслівага жыцця і опублікаваў. Яго вельмі любілі і павялілі ў палку. Жыццядарова, з пачуццямі гумару, любіў спорт (1-ы разрад па футболе) і разам з тым тактучы, вясёлы, ён быў заўсёды надзею.

Заўважана і цэнна яго і начальства. У сусветным, часам каварым дэмагогічным небы Уладзімір пачаў усе лётчыкі прыступілі ад радовага лётчыка да намесніка камандзіра палка. Лётаў многа, упэўнена, з вельмі жаданым і толькі на «выдатна». Іншы аэаўан у яго амаль не было. Нават у вучылішчы: лётная падрыхтоўка — «выдатна», канструкцыя і эксплуатацыя самалёта — «выдатна».

У лютым 1990 года Уладзімір Карват быў узначарожаны ордэнам «За службу Радзіме ва Узброеных Сілах СССР» ІІ ступені.

...У той раковы дзень — 23 мая — падпалкоўнік Уладзімір Карват выконваў заданне па практыкаванні Курса ваявой падрыхтоўкі знішчальнікаў: палёт у вобласць з вельмі вузкім крану і тангажам з адрацоў-

Уладзімір Карват

сцюжэаваца ўб далей. А лётчык «цягнуў», не падарваючы, не здагадаючыся аб пакары, аб тым, што адбываецца за спінай, яшчэ крыху, яшчэ крыху. Ён веруў, ён веруў, калі што — моўны інфармавар папярэдзіў, а катупульта не падцягнула...

Але маўжаў моўны інфармавар, не папярэдзіў: поўныя дэўно «жары» ўсё прадаваў. Эх, іранічна бы яму чырпуч рух катупультаваў, пайшоў з кабіны з гружатам у чорнае неба!!!

Вышыня — 600 метраў, скорасць — 440 кіламетраў у гадзіну.

Ралтоўна адбылося тое, чаго Уладзімір Карват не чакаў: самалёт ралтаў уздыжыўся, энергічна, а лётчыкам ірануў уверх. Перагружа са страшнай сілай уціснула палёта у кропкі...

Але запісаў «чорнай скрынкі» паказаў: не электражурны кіравання перагаралі, стабілізатар стаў у становішча, якое кідае машыну ўверх.

Карват не страў самавалодання нават у гэта страшнае імгненне. Запіс «чорнай скрынкі» паказаў: — ён дэаіраваў дакладна па інструкцыі: перайшоў на разворочваю самоту кіравання, аддаў руху кіравання па дыяганалі ад сабе і адлічэннем правай педаль спрабаваў вывесці знішчальнік у гарызантальнае становішча.

Самалёт не падпарадкаваўся. Ён быццам звар'яцеў. Імкліва набліжаўся зямлі...

У тая імгненні, калі слабав гудзюць развагу, калі адчайна кулі вылятаюць у

— 924-ы, — захавала нам яго галас магнітнага стужка, — у другой, заданне спыніў, мала шукі ў 1-й гідрасістэме.

— Вяс зразумей, вяс зразумей. Заданне спыніў, вяртанне 600, — без прамеруджана адгукнулася рэспубліка.

Уладзімір рэспубліку знішчальнік у бок аэрадрому, наваў яго скарэз вёбкі дамоў.

Яго Су быў разумнымі. Шудуны знішчальнік, дасканалы, амаль як сам чалавек, ён быў адзольны на многае. Не ўмеў Су-27 толькі аднаго — рабіць тое, чаму не вучыў яго канструктар: паводзіць ад пакары ў абсалютна хвастаную частку.

Самалёт Карвата гароў, Гароў, пэўна, яшчэ ў зоне, дзе лётчык адточаў сваё плацінае майстэрства: у лётным абсалютна хвастаную частку ў гідрасістэме знішчальнік сучаснасьці не меў дачынуў папярэдніка аб пакары... Лётчык выконваў віражы, разважы, а поўныя нумульнае, прагна пазала электражурны кіравання дыстанцыйнага кіравання. Абаралі праватаў, хацатна замкнулі ланцугі. Вывесцілася табла, спрабаваў моўны інфармавар. Машына крчыла аб бядзе неапажытых аварыйнымі сігналамі, але аб галоўным сказаў лётчыку не магта.

Карват веў у намынне небы знішчальнік да аэрадрому. Нягледзячы на трышчорнае сачэнне табла, пераважыў прываічы, утойліва працаваў рухавік, самалёт пекорліва слухаў рух.

Праз 29 секунд каманда аб наспраўнаці ў 1-й гідрасістэме нечакана... знялася. Магчыма, Уладзімір паспеў адчуць палётку. Але хутэй за ўсё — не: ён быў вельмі вопытным пілотаў, каб не разумець, што нічога добрага гэты «паміргаванні» табла неабспечыць сігналы яму не абядаюць. І спрадэў: праз імгненне на экране зноў запуславала: «Два каналы СДУ» (дэаіраваў кіраванне... Аўт.). Машына зноў праз немагу спрабава-ла сказаць, папярэдзіць лётчыка.

Праз пяць секунд высвечыўся сігнал «Дэаіраваў курс».

Яшчэ праз шасць секунд зноў — «Два каналы СДУ».

Лётчык — ужо скурпулізна зафіксавала «чорная скрынка» — нашоўшы юнкі сапсава-нае крываві. Яны не пуглілі...

Што ён адчуваў у той момант, да чаго рыхтываўся? Хутэй за ўсё — да самага горшага. Але настойліва ратаваў самалёт: па-пачу, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

Самалёт агнізаваў. Ён вырываўся з падпарадкавання, кідаўся з боку ў бок. Страшны перагару абрушыўся на пілота. Але ён — і гэта запісала «чорная скрынка» — працаваў рухавік кіравання. Не рухавік — сэрца, вельмі мужным сваім сэрцам Уладзімір спрабаваў падпарадкаваць сабе звар'я-

катапультным крэсле з кабіны, Уладзімір Карват вяртаў у эфір:

— 924-ы, самалёт не кіруецца...

— 924-ы! Катапультнаваці! Катапультнаваці!

Трышчорны зумарам прагнуў у навушнік Уладзіміра сігнал неабспечыць вышыні. Яшчэ быў у яго час, мала, але быў — катапультна пастала 5 вышчыў яго ў неба. Але побач, пад самалётам, былі людзі!!!

-ТАК, для ўсёй сістэмы рознічнага гандлю — як для дробных гандлёвых кропак, так і для даволі буйных магазінаў — гэта вельмі зручнае звяно, — зазначаў Анатоль Сямёнавіч. — Час даказаць: без аптовага гандлю, які гарачыя галовы гатовы былі знішчыць зусім, ніяк не абыйсціся. Ну, скажам, запалкі, мыла, іншая дробязь павінны быць у кожным магазіне. Няўжо прадстаўнікі 2-3 тысяч магазінаў павінны ехаць на Барысаўскую запалкавую фабрыку кожны па сваю скрынку? А па шкві — у Рэчыцу, і зноў кожны па сваю скрынку?..

Ад опта нідзе не адмаўляліся. Ён фарміруе асартымент, выступае найбольш буйным заказчыкам перад прадпрыемствамі — вытворцамі тавараў, прадстаўляе перад імі пакупніка. Іншая справа, што раней гэтыя функцыі выконваліся больш выкладкова, хутэй, усё зводзілася да знакамітага размеркавання. Дакладней, наадварот — якраз ад размеркавання ўсё ішло. Каб было інакш, належала менавіта гандляваць, будаваць усю дзейнасць не на размеркавальных, а на таварна-гаспадарчых адносінах. Ну вось, напрыклад, праз ранейшую Мінскую абласную базу аптовага гандлю гаспадарчымі таварамі ішло размеркаванне халадзільнікаў «Атланта». Ёй даводзілася пазымі ліміт, потым ужо база дзяліла вызначаны ліміт паміж іншымі базамі і найбольш буйнымі магазінамі, выдавала адпаведныя наказы на завод, каб у выніку кожны ўлічаны ў гэтым спісе мог паехаць туды і атрымаць свой халадзільнік. Усё было распрацавана загодзі. Тавар рухаўся сам па сабе, грошы, сумы гандлёвага абароту, які, тым не менш, даводзіўся і за што трэба было трымаць справядліва (хоць ва ўмовах размеркавання гэта зусім непажадана), — самі па сабе; усякая гандлёвая ініцыятыва, можна лічыць, была выключана. Такія сістэмы, па сутнасці, адчувала ўласна гандляваць, вывучаць помы і г. д.

Опт у новай якасці (ва ўсім разе, гэта датычыць нашай АТ) вымушаны дзейнічаць на свае страх і рызыку. Тут ужо ўступае ў сілу права: як купіць (ці што купіць), так і прадаць.

— **Нармальнае права.** З пункту гледжання канчатковага спячыва, г. зн. таго ж пакупніка. Але з яго ж вынікае, што мы, асабліва ў сваёй новай якасці, — пасрэднікі. А ў нас да пасрэдніцтва не надта прыхільныя...

— Зразумела. Можна меркаваць самі, якія мы хіцвалі. Наша сярэдняя аптовая націзка на тавар — 14 працэнтаў (мінімальна, на асобныя тавары штодзённага попыту — 10). Пры гэтым будзем мець на ўвазе: дазволена максімальная націзка на опт у рэспубліцы, у тым ліку палсумаваная, г. зн. калі пэўны тавар прайшоў праз рукі некалькіх аптавікоў, — 25 працэнтаў. Такім чынам, нас, думаю, можна аднесці, скажам так, да цывілізаваных пасрэднікаў (хоць, між іншым, «нецывілізаваныя» з'яўляюцца ад іх жа агульнага недахвату, г. зн. недахвату канкурэнцыі паміж імі...). Увогуле ж мы на праўнічынскае таварыства ўжо апраду вырашылі: націзкай не зноўжываць. З тым, каб добра замацаваць на рынку, і не на дзень, не на два. З тым, каб заўсёды мець шырокае кола сваіх пастаянных кліентаў, партнёраў, якія заўжды гатовы нам плаціць. Найгоршая мэта пасрэдніцтва — скапіць і пайсці. У стале наша таварыства таксама запісана, што асноўнай мэтай яго дзейнасці з'яўляецца атрыманне прыбытку. Але ж прыбытак можна нарошчваць і за кошт расшырэння гандлёвага абароту, што мы і робім, за кошт залезіння ін-

Танней, чым у дзяржаўным гандлі, не даражэй, чым у прыватніка

Такім правілам кіруюцца ў адкрытым акцыянерным таварыстве «Белгаспгандаль»

шых паслуг, скарачэння выдаткаў...

Так, нават пры росце і аб'ёмах, і інфляцыі выдаткі ў нас, як правіла, пастаянныя. Словам, нашай націзкі, разам з іншымі даходамі, хапае і на пакрыццё выдаткаў, і на ўсе падатковыя выплаты, і на фарміраванне ўласных абаротных сродкаў, і на адлічэнні на дывідэнды акцыянерам, якія, дарэчы, робяцца штоквартальна. Разам з тым, ішчэ раз падкрэслію, пры адносна невялікіх націзках мы маем галоўнае: перспектыву доўгатэрміновага супрацоўніцтва з нашымі аптовымі пакупнікамі.

— **Анатоль Сямёнавіч, ці могуць вашы аптывы пакупнікі пра вас сказаць так, як нямаюць хто казаў раней: «на базе ёсць усё».**

— Так. Ці лепш сказаць наступным чынам: амаль заўсёды. Справа ў тым, што апошнім часам асобныя тавары зноў пачала добра купіць у нашых заводаў Расія: гэта халадзільнікі, кнопачныя замкі Мінскага завода аўтаматычных ліній, газавыя пліты, электралімпачкі. Прычым там аналагічныя прадукцыя працягнула на 30 даражэй... Вядома, заводам патрэбна валюта, адпаведна — цяжэй узяць у іх гэты тавар нам.

Дарэчы, амаль заўсёды ёсць усё не толькі «на базе», але і ў трох нашых магазінах рознічнага гандлю, для аднаго з якіх мы знайшлі месца тут жа, у адміністрацыйным памяшканні, а два іншыя знаходзяцца ў Вілейцы і Жодзіне на арандавых намі плошчах. (На гэтых плошчах раней размяшчаліся мясцовыя магазіны, але яны былі стратныя.) Добра ці дрэнна гандлюем у розніцу, можа меркаваць самі: напрыклад, за кастрычнік усе тры магазіны разам нагадвалі больш чым на 4 мільярды рублёў. З улікам таго, што ў гэтых магазінах працуе 45 чалавек, на аднаго чалавека прыпадае па 90 мільёнаў. Гэта высокі паказчык, думаю, што падобны не супраць былі б мець многія магазіны. Між іншым, мы не думаем абмяжоўвацца толькі гэтымі трыма фірменнымі магазінамі і гатовы разгледзець адпаведныя прапановы па адкрыцці іх як у Мінску, так і ў іншых гарадах Мінскай вобласці.

Усе магазіны, вядома ж, гандлююць гаспадарчымі таварамі, у адпаведнасць з нашым аптвым профілем. У іх асартымент уваходзіць практычна ўсё, што патрэбна ці можа спатрэбіцца ў гаспадарцы — ад шквікоў да халадзільнікаў.

— **Сённяшняга пакупніка ўсім гэтым наборам, напэўна, вельмі здзіўляе. Усё гэта ёсць і ў іншых магазінах.**

— Затое адрозная наша цана. Мы арыентуемся на масавага пакупніка, а не на элітнага, масам на ўвазе, што нашы людзі, на жаль, вядома, не такія ўжо багатыя і, вызначаючы цану, выходзім з наступнага правіла: танней, чым у дзяржаўным гандлі, не даражэй, чым у прыватніка. Карцей, не жахаліся.

Адкрытае акцыянернае таварыства «Белгаспгандаль» створана на пачатку мінулага года на месцы ранейшага арэнднага прадпрыемства «Мінская абласная база «Гаспгандаль», якое ў сваю чаргу з'явілася пасля пераўтварэння ўжо проста Мінскай абласной базы па аптавому гандлю гаспадарчымі таварамі.

Дзейнасць АТ «Белгаспгандаль», вядома ж, звязана з фарміраваннем таварнага рынку. Пераважна аптавага. Паказальна, што ва ўмовах цяперашняга свабоднага выбару гандлёвых партнёраў у АТ «Белгаспгандаль» едуць па тавар з усіх куткоў Беларусі, хоць таварыства пераважна зарэентавана на Мінскі рэгіён.

Варта нагадаць: у свой час, адносна недалёкі, калі замест тавараў у наяўнасці былі скрозь іх дэфіцыт і татальнае размеркаванне, само слова «база», з якой і пачалося АТ, мела негатыўнае гучанне, менавіта на гэты спісвалі ўсе грахі. Народ верыў: на базях, якія і размяркоўвалі, ёсць усё, але ўсё дэфіцытна ідзе сваім людзям. На базы

смяся той жа націзкой. Скажам, калі ў многіх іншых магазінах націзка на 20 працэнтаў, то ў нас яна складае толькі 10 працэнтаў. Калі мець на ўвазе цяперашнія заходскія дэнамі, на халадзільнікі — па 3-4 мільёны рублёў, можна прыкінуць, колькі чалавек выйграе, купляючы ў нас.

Увогуле, закупляючы тавар, мы маем справу выключна з ачыннымі прадпрыемствамі, набываем яго за мяжой, калі няма аналагічнага ў нас. Большасць нашых тавараў гаспадарчага прызначэння не ўступае ці мала ўступае замежным, яны, як правіла, таннейшыя. А калі, напрыклад, браць мэблю, якой мы таксама актыўна гандлюем як оптам, так і ў розніцу, то наша мэбля — айчынных прадпрыемстваў, акрамя таго што таннейшая, дык яшчэ і больш палыходзіць для нашых не надта прасторных кватэр.

Да ўсяго ж, маючы справу з імпартам,

насылаліся частыя праверкі, іх увогуле прапаноўвалі ліквідаваць — як лішняе прамежкавае звяно паміж вытворцамі тавараў і пакупніком...

Аднак, выходзіць, усё ж патрэбна гэта «непатрэбнае» звяно?

Такое пытанне і было задана на пачатку гутаркі генеральнаму дырэктару АТ «Белгаспгандаль» Анатолію Сямёнавічу Прыгодскаму.

можна нечакана прагарэць. Так аднойчы здарылася і з намі: закупілі нямецкі лінолеум, але пакулі гандлявалі ім, доллар рэзка пайшоў уверх. У выніку замест чакаемага прыбытку давалася падлічваць страты. Мяркую, што для тых, хто гандлюе імпартам, цяперашняя сітуацыя таксама прагража неспрыянасцямі. Асабліва гэта датычыць аптавікоў, якія маюць 25-працэнтнае абмежаванне ў націзцы і могуць маніпуляваць толькі ў гэтых рамках.

— **Як вы адносіцеся да сваіх шматлікіх пярэа канкурэнтаў?**

— Нармальна, яны вымушаюць быць у форме. У нас пастаянна адчынены пакой з узорамі новай прадукцыі, там пастаянна знаходзяцца таваразнаўцы, якія могуць даць любую кансультацыю. Пры заключэнні дагавораў мы дастаўляем тавар сваім гандлёвым партнёрам на працягу 2-3 дзён (раней гэты тэрмін мог расцягнуцца да 10-15 дзён), з мэтай хуткага абслугоў-

вання іх набыві і выкарыстоўваем свой аўтатранспарт. Тут жа дарэчы будзе сказаць, што сярэдняя абарачальнасць тавару ў нас — прыкладна 18 дзён (раней — каля 40). А яшчэ нельга забываць, што мы нясем поўную адказнасць за тавар адносна яго якасці і гарантыйных тэрмінаў службы.

Нядаўна нашы спецыялісты надручалі паправаў на кірмашы, які праходзіў у Мінску, склалі партфель заказаў прамысловым прадпрыемствам на наступны год. Але на гэтым работа па фарміраванню партфеля не завершана. Праз тыдзень будзем праводзіць свой кірмаш, на які запрасім нашых гандлёвых партнёраў, пасля чаго вызначымся з партфелем больш дакладна.

Нашы партнёры, і не толькі яны, могуць скарыстоўваць за прымальную плату нашы добра абсталяваныя, аснашчаныя ўсім неабходнымі пагрузачна-разгрузачнымі механізмамі, а таксама надзейна ахоўваемыя складскія памяшканні — як у нас на асноўнай базе па вуліцы Платонава, так і на філіялах побач з ЦЭЦ-4. У нас таксама арганізаваны мытныя даглед і афармленне тавараў, дэкларацыя, іх захоўванне на спецыяльных складах у мытных рэжыме. Далей будзем развіваць свой рознічны гандаль. З гэтай мэтай рэканструюем адміністрацыйны будынак, каб атрымаць пад сваю фірменную розніцу большыя плошчы.

— **У нас пачуў наступнае: вы гатовы ўзяць назад ад сваіх гандлёвых партнёраў цяжкарэалізаваны тавар, адпаведна — з выратаваннем ім выкладзеных за гэты тавар сродкаў. Выходзіць, сабе ж ва ўрон?**

— Я ўжо казаў нахонт таго, што мы хочам мець пастаянную крыніцу даходаў, а гэта значыць трэба мець пастаянных партнёраў, трывалыя сувязі з імі. І ў далейшым выпадку лепш ужо страціць вырочку ад тавара, чым партнёра, які мог бы палічыць, што яму нейкі тавар, груба кажучы, «сплавілі». Іміж даражэй каштуе.

— **Як вы будзеце плацежныя адносіны з вашымі партнёрамі?**

— З нашымі пастаяннымі партнёрамі — як прадаўцамі, так і пакупнікамі — мы працуем (г. зн. купляем або прадаём тавар) з умовай таго, што ён будзе аплачваць на працягу 20 дзён, словам, прадстаў-

ляем адзін аднаму гэты кароткатэрміновы таварны крэдыт. Але калі «Белгаспгандаль» аплачвае рахункі сваіх пастаўшчыкоў без затрымкі, то ўжо нашы пакупнікі (асобныя), на жаль, не такія дысцыплінаваныя. Напрыклад, на сярэдзіну мінулага месяца меў амаль галавую запазычанасць на 147 мільёнаў рублёў ваенгандаль № 195 з Мар'інай Горкі, на 42 мільёны — мінскае арэнднае гандлёвае прадпрыемства «Колтаво» і г. д. Усяго ж пратэрмінаванай запазычанасці па нашых рахунках, г. зн. грошай, якія не паступілі да нас, налічваецца на суму каля 700 мільёнаў рублёў. Грошы даводзіцца спаганяць нават праз суд. А, напрыклад, з гандлёвым домам «Надзея» ў Салігорску, які завінаваўся нам 240 мільёнаў, разыходзіліся праз апісанне яго маёмасці. Шчыра кажучы, не хапае нашай эканоміцы працэсу банкруцтваў. Іншыя гаспадарчыя магазіны маюць па 500-600 мільёнаў рублёў страт і нічога — працуюць...

— **Мне расказалі ў вас: сёлета вас прасілі паўдзельнічаць у вывазе нашых вытворцаў са сваёй прадукцыяй у Калінінград. Вы завезлі туды прадукцыю на 47 мільёнаў расійскіх, прайшло некалькі месяцаў — атрымалі 8 мільёнаў. Расійскіх жа. Палобныя просьбы часта бываюць?**

— Зрэдку. Але зразумела сэнс гэтага пытання... Дарэчы, мы гатовы гандляваць і з тымі або іншымі рэгіёнамі Расіі — галоўнае, каб плацілі своєчасова. Хоць і калінінградскія грошы не лічу страчанымі.

— **Сёньня, чытаючы гэты матэрыял, можна прыгадаць нашаму гандлю гісторыю, якая каля 10 гадоў назад здарылася з ранейшым дырэктарам Мінскай абласной базы па гандлю гаспадарчымі таварамі...**

— З пункту гледжання сённяшніх эканамічных адносінаў яна ніяк не цягне на крымінал.

Як вядома, з гэтага зрабілі «справу», дырэктару далі тэрмін і накіравалі на «будову народнай гаспадаркі»... Некалькі мне вядома, ён цяпер зняў з сябе абвінавачанне.

— **І апошняе пытанне: кажуць, якія ваша акцыянернага таварыства, якія выстаўлялі ў ачыальных банках, былі разлічаны на некалькі дзён.**

— Так, яны не затрымаліся, і, вядома ж, для нас гэта прымема. Гэта, дарэчы, лішні раз даказвае памылковасць поглядаў адносна быццам бы непатрэбнасці аптовага звяна. Нашы цяперашнія акцыянеры зрабілі зусім іншую выснову, і, уласна, яны не памыліся. Увогуле нашы акцыі размеркаваліся наступным чынам: 29 працэнтаў засталася ў дзяржавы, а 71 працэнт дастаўся фізічным асобам, у значнай частцы работнікам нашага ж калектыву. Дарэчы, паказальны такі факт: калі на пачатку сёньня-той з калектыву збыў свае акцыі, то цяпер, наадварот, шукаюць, каб купіць. Я ўжо казаў, што мы выплачваем дывідэнды штоквартальна, на іх ідзе 10 працэнтаў прыбытку. У выніку сёлета за 9 месяцаў на акцыі выплачана 410 мільёнаў рублёў, або кожны атрымаў на акцыю больш чым па 5 тысяч. Пры гэтым варта мець на ўвазе: нямаюць хто ў нас мае па 200 і больш акцый.

— **Дзякуй за гутарку.**

Адкрытае акцыянернае таварыства «Белгаспгандаль»:

- любы тавар гаспадарчага прызначэння як оптам, так і ў розніцу па безнаўнаму і за наяўны разлік;
- самы вялікі выбар гаспадарчых тавараў, прадукцыі бытавой хіміі, мэблі;
- самыя нізкія цэны.

Нават выпадковыя пакупнікі становяцца пастаяннымі кліентамі ААТ «Белгаспгандаль».

Тры фірменныя магазіны «Гаспадарчыя дробязі»:

- г. Мінск, вул. Платонава, 34, тэл. (8-017)-2-32-50-53;
- г. Вілейка, вул. Валынца, 26, тэл. (8-271)-5-54-11;
- г. Жодзіна, вул. Сыраваша, 3, тэл. (8-275)-3-44-53; 3-26-68.

ААТ «Белгаспгандаль» аказвае паслугі па адказнаму і мытнаму захоўванню тавараў з ажыццяўленнем пагрузачна-разгрузачных работ на складах па адрасах:

- г. Мінск, вул. Платонава, 34, тэл. 2-34-31-22;
- Мінскі раён, п/а Азярцо, раён ТЭЦ-4, філіял, тэл. 2-97-64-35.

Адкрыты мытныя пасты, дзе арганізавана адпаведнае афармленне грузаў:

- Пункт мытнага афармлення «Мінск-Гаспгандаль», г. Мінск, вул. Платонава, 34, тэл. 2-32-31-13; дэкларацыя грузаў: 2-32-31-71.
- Пункт мытнага афармлення «Азярцо-Белгаспгандаль», Мінскі раён, п/а «Азярцо», тэл. 2-97-64-70; дэкларацыя: 2-97-64-36.

АПТОВЫ АБОРОТ ААТ «Белгаспгандаль» за 10 месяцаў склаў каля 128 мільярдаў рублёў і ўзрос у параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года на 67,6 працэнта.

ЧЫСТЫ ПРЫБЫТАК ААТ — больш як 4,5 мільярда рублёў.

РЭНТАБЕЛЬНАСЦЬ — 5,7 працэнта (у сярэднім па гандлю рэспублікі — каля 2).

СЯРЭДНЯМЕСЯЧНАЯ ЗАРПЛАТА за 10 месяцаў на аднаго работніка склала больш як 2.100.000 рублёў.

НА ЗДЫМКАХ:

- 1 У магазіне ААТ «Белгаспгандаль» у Жодзіна.
- 2 Таваразнаўцы-рэалізатары Тамара АЛІШЭЎСКАЯ, Тамара БАРЫСЕНКА, Яўгенія КАТЛЯРОВА, Вольга КІСЕЛЬ (жананіст), Валянціна ЧАРНЫЎСКАЯ ў пакоі, у якім выстаўлены ўзоры новай прадукцыі.
- 3 Магасіны ААТ «Белгаспгандаль» прыцягваюць пакупнікоў не толькі танным разнастайным таварам, але і сваім арыгінальным знешнім выглядом.
- 4 Прыём тавараў на складах ААТ.

Матэрыялы старонкі падрыхтаваў Іван БАРАНОЎСКІ. Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

Пятніца, 6 снежня

(Заканчэнне. Пачатак на 5-й стар.)

Беларускае тэлебачанне
7.30 Ранішні казаль.
7.45 «Музычная аймака». Беларускі хіт-парад.
7.50 «Знаміст». 8.00 Навіны.
8.15 «Яшча не вечар...» Гасць перадачы — музыкант Алег Аполюкаў.
8.30 Бархатны сезон. Музычна-забавальная праграма.
9.00 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. 9-ы клас. Пятрусь Броўка і яго творчасць.
9.30 «Айбаліт-66». Маст. фільм.
11.05 «Уся справа ў кагалошы». 11.35 «Труба і рог». Дак. фільм.
12.00—12.20 Закрыццё кінафестывалю «Лістапад-96». 15.00 Навіны.
15.15 У. Гібсан. «Сварэнніччыя шчыры». Спецальнае Беларускае тэлебачанне.
17.05 Чарнобыль: праблемы і вырашэнні. Адабраўленне беларускіх дзяцей па-за межамі Беларусі. Прамыя лініі.
17.50 Кантрасці. Прававая праграма.
18.20 Музычны антракт.
18.35 «Знаміст».

18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 «Музычная аймака». Беларускі хіт-парад.
19.05 Міжнародны кур'ер.
19.40 «Трапічная спека». 20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.10 «Сам Х'юстан — легенда Тэхаса». Маст. фільм (ЗША). 2-я серыя.
22.25 Канцэртны сезон. Сімфанічны аркестр Белтэлерадыёкампаніі.
23.55 Навіны.
0.10 Акадэмія. Музычна-забавальная праграма.
ГРТ
8.00 Навіны.
8.15 «Новая ахвяра». Серыял.
9.10 Даўняны гісторыі ў праграме «Мая сям'я». 9.50 «Пакуль усе дома». 10.25 «Грай, гармонік любі». 11.00 Навіны (з сурдаперакладам).
11.10 У афісе тэлерадыёкампаніі «Мір». Ад гэтыя да пяціна. Кніжныя навіны. Замысловыя сюжэты з краін Садружнасці.
11.55 «Гардамерыны, наперад!» 4-я серыя.

13.15 Брайан Рынг.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Касмічныя выратаванні» лейтэнанта Марша.
14.45 «Квар'ета» «Вясёлая кампанія».
15.55 Фільм-казка. «Васіліска прыгожая».
16.10 Апавесць пра народнага чалавека.
16.30 «Вакон свету». Па старонках перадачы «Клуб падарожжаў».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.45 «Палец суду».
19.45 «Спакойнай ночы, малышы»!
20.00 Час.
20.40 Праграма перадачы.
20.45 Вялікія вышукі: Каломба ў дэтэктыве «Забойства рок-звезда».
21.05 Надвор'е.
21.10 «Гарм» Маст. фільм (ЗША). 2-я серыя.
21.35 Музыка ўсім пакаленняў.
23.50 Лада Данс стварае з аркестрам Алег Лундстрэма.
0.45-1.30 Адамаў яблык.
Санкт-Пецярбург
11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 21.55 Інфарм ТБ.

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20, 9.50, 23.25 Таварыш — пошта.
7.30 Ранішні экспрэс-2.
8.00 Рэтра-шлягер.
8.25 «Дарогая рэдакцыя...»
8.55 «Санта-Барбара».
10.20 Гандлёвы дом. «Ле Монці».
10.35—11.45 «Авадзень».
10.35 Маст. фільм. 3-я серыя.
16.20 «Блак-нот».
16.35 Імперыя гульні.
17.25 «Парфіль і Фама».
17.35 Крок за крокам.
17.45 Вертыкаль.
18.10 Басконда падарожжа.
18.40 Асабліва важныя персоні.
19.30 «Санта-Барбара».
20.30 Сам сабе рэжысёр.
21.05 Надвор'е.
21.10 «Гарм» Маст. фільм (ЗША). 2-я серыя.
21.35 Музыка ўсім пакаленняў.
23.50 Лада Данс стварае з аркестрам Алег Лундстрэма.
0.45-1.30 Адамаў яблык.
Санкт-Пецярбург
11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 21.55 Інфарм ТБ.

12.10 «Гісторыя кахання». Серыял.
13.00 Тэрмін адказу — сёння.
13.25 Пародыя на «Сёння» ўдзень.
13.45 «Бела ў слана мар».
13.55 «Забойны аддзел». Серыял.
15.00, 20.45 Тэлеслужба бізнесу.
15.15 «Дом кіно». Катрын Біглоу, Мэгі Чунг, Кен Лоуч, Аліўя Асіс і іншыя.
16.10 «Забойны аддзел». Серыял.
17.05 Ток-шоу «Наўзадаг».
«Церам-квартэт».
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Гісторыя кахання». Серыял.
20.15 «Без назвы». Гумарыстычная праграма.
21.00 «Забойны аддзел». Серыял.
22.05 Спартыўны агляд.
22.15 Падзел.
22.55—0.20 «Мачаха Саманішвілі». Маст. фільм (Грузія).
НТБ
5.00 Сёння раніцай.
9.00 Маст. фільм «Гуліня ў забойства» (ЗША).

10.30 Праграма для дзяцей. «Вуліца Сезам».
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
12.00 Расійскія ўніверсітэты.
13.15 Вялікая «Часінка».
15.30 Дыстанцыя 60.
16.30 «Блакітнае дрэва».
Маст. фільм. (Італія-Аргенціна).
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00 Сёння вечарам.
18.35 «Горизонт М».
19.00 «Наша новае вача. І. Разанова ў фільме Б. Галіна «Памятае пах бэзу».
20.45 Доктар Вугал.
21.35 Гадавая серыяла. «За мяжой магічмага» (ЗША).
22.30 Часінка.
23.00 Сёння апоўначы.
23.20 Свет кіно. Маст. фільм «Страшная помста Бруса Лі» (Ганконг).
23.50 Навіны канал. Зрэччыншы шоу свету.
8-ы канал
18.00 Мультфільм «Він Пік».
18.30 Маст. фільм для дзяцей «Юнга».
20.00 Свет маршаванню ці маршаванню пра свет.
21.45 Маст. фільм «Яны жылі».
22.15 Маст. фільм «Кат».
23.55 Бэз каментарыя.

СЕГОДНЯ

ХОЛОДИЛЬНИКИ

МОЖНО ПРИОБРЕСТИ

STINOL

МИНСК	Представительство завода холодильников «СТІНОЛ» в Беларуси	268-09-12 269-59-30	
МОГИЛЕВ	«Культовары» «Горизонт М» «Техника в быту» Магазин	п-р Пушкина, 24 пр-т Пушкина, 51 ул. Пионерская, 33 ул. Первомайская, 31а	44-55-88 44-35-05 22-94-66 22-38-24
БОБРУЙСК	«Рембытехника» «Космос» «Немига»	ул. Чонгарская, 44 ул. Социалистическая, 77 ул. Ульяновская, 66	2-17-60 7-30-91 4-34-84
ГОМЕЛЬ	«Про Рампо» «Пионер-Сименс» «Сож-Инком»	ул. Советская, 126 ул. Советская, 97 кор. 3 пр-т Космонавтов, 61	57-52-48 57-54-49 54-54-02
ГРОДНО	«Салон мебели»	ул. Горького, 72	31-55-24
ОРША	«Горизонт»	ул. Мира, 58	2-50-44
ПОЛОЦК	«Горизонт»	ул. К. Маркса, 42	4-42-06
БОРИСОВ	«Промтовары» «Веста»	ул. Дзержинского, 89 ул. Почтовая, 50	2-06-69
ПИНСК	Магазин №9 «Восток»	ул. Ленинградская, 15 ул. Молчанова, 4	2-29-86 5-86-73
ВОЛКОВЫСК	«Ремонтник»	ул. Первомайская, 1	2-78-47
БАРАНОВИЧИ	Стройматериалы	ул. Базисная, 11	5-21-25
КОБРИН	«Рембытехника»	ул. Интернациональная, 1	2-35-84
БРЕСТ	ЦУМ «Славия» Магазин	ул. Московская, 17 ул. Московская, 326 ул. Адамковская, 45	25-16-20 42-01-82 44-26-64

Стинол — современный холодильник, вобравший в себя все лучшее, что есть в холодильной технике сегодня. Надежность, элегантность и удобство в эксплуатации, отличное сервисное обслуживание и гарантийный срок 3 года делают этот холодильник наиболее привлекательным для потребителя.

designed by holstin

Суббота, 7 снежня

Беларускае тэлебачанне
8.00 Навіны.
8.15 «Музычная аймака». Беларускі хіт-парад.
8.20 «Сутчыннасці». Перадача з Гродна.
8.40 Здароўе. Новая медыцынская тэхналогія.
9.15 Урок Наталлі Навіцкай.
9.45 «Усё пра ўсё». Інфармацыйна-пазнавальная праграма.
10.10 «Школьная дзі Мунітроль». Мультфільм.
11.10 Перамога. Спартыўная праграма.
11.30 Свет прыроды і захвалення.
11.50 «Есць толькі імгненне...» Чэмпіён свету па вышэйшым пілотажы Вадзім Аўсянкі.
12.10 Алімпі: ад падножжя да вершыні.
12.30 «Віка». Пра рэкламу і не толькі...
12.50 Шматгалоссе. Гісторыя аднаго шэдэўра.
13.20 Калаж. Праграма для дэзлавых людзей.
13.50 Міні-футбол. «Верас» — «Дальфр».
14.30 Тэлевізійны АРТ-клуб. Лёгкае шодзі з Раманам Вішчым.
15.10 Творцы. Народная арыстакратыя Беларусі Людміла Божавіцкая.
15.55 Часціцае вымярэнне. Навукова-асветніцкая праграма.
16.35 Гісторыя кахання. Паміці кінажурналіста, народнага арыстакрата СССР Віктара Турава.
17.05 Радавод. «Светя свечкі» ў Чарокі і Веткаўкім рэвях Гомельскай вобласці.
17.45 Галерэя. Прадпрыемстваў Яўген Будзіна. Аўтарская праграма Тацыяны

Ягоравай.
18.25 «Музычная аймака». Вынікі тыдня.
18.45 А. Сміхавя ў маст. фільме «Жанчына дня».
20.05 Банка комікоў.
20.40 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.45 Музычны антракт.
22.05 І. Дакунічэў і У. Машкоў у маст. фільме «Падмаскоўныя вечары».
23.35 Відама-навідама.
ГРТ
7.00 Камедыя Тэнгіс Абуладзе «Караці для майб калыхан».
8.15 Прам'ера мультсерыяла «Камп'ютарныя войны-2».
8.45 Хатняя бібліятэка.
9.00 Навіны.
9.10 Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
9.30 «Не звайі»!
10.00 Ранішня пошта.
10.35 Смак.
10.55 Вяртанне Трашчэўскай. Гісторыя аднаго шэдэўра.
11.25 Пётр Вельмінаў у фільме «Ярослаў Мудры» 1-я і 2-я серыі.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 Выдавае-навергоднае.
14.50 «Саюзмультфільм» прадставіць: «Ну, пакавай!» «Матч-рэванш» і іншыя.
15.45 Амерыка з М. Таратутам.
16.15 Леанід Якубовіч у тэлегульні «Кале гісторыі».
17.00 Навіны.
17.25 Ералаш.
17.55 «Залатая серыя». Аляксандр Міхайлаў у дэтэктыве «Змяялоў».
19.45 «Спакойнай ночы, малышы»!
20.00 Час.
20.45 Праграма перадачы.
20.50 Шо? Дзе? Калі?
22.10 «Калібуры». Гумарыстычны часопіс.
22.40 Калыханка Першага канала. Каханне і смерць у фільме «Далікі ночы».
1.05 Праграма перадачы.
«Расія»
7.00 Лукатор.
7.30 «Трое з Прастэкава».
8.30 Па вавых пісьмах.
9.00 Кніжная лаўка.
9.15 Парламенты тыдзень.
10.00 Весткі ў адзінаццэц.

10.15 Тэлечасопіс «Здароўе».
10.30 Добрыя раніцы.
11.00 21-ы кабінет.
11.30 Анімацыйны субсецінікі.
12.00 «Пэст у Расіі» — больш, чым пэст». Праграма Я. Еўтушкіна.
12.25 Працэс протэста.
13.00, 19.00, 23.10 Весткі.
13.20 «Палерыны. Апошняя охота».
14.15 «Нічога, акрамя...» А. Палеу.
14.30 Дэ факта.
15.00 Сад культуры.
15.30 Свая гульня.
16.00 «Маланкі». Мультфільм.
16.05 Зоркі ў Крамлі. Кшышто Пандарэц.
16.30 «Амаль смешная гісторыя». Маст. фільм.
19.35 Суботні вечар з Іосіфам Кабзонам.
21.05 Надвор'е.
21.15 Зусім сакратна.
22.15 Святлана Сарокіна і Эдуард Сагалюў у праграме «Адзіныя навіны».
23.25—0.20 Праграма «А».
Санкт-Пецярбург
9.10 «Філіянт». Кніга-пошта.
9.25 Па разе пльве сакера.
9.55, 11.55, 15.55, 18.55 Інфарм ТБ.
10.10 «Гонар маю». Ваенны агляд.
10.40 «Неўтаймаваная Афрыка». Дак. серыял.
11.10 Ток-шоу «Наўзадаг» М. Задорнаў.
11.40 Страсці-мардавіц.
12.10 Хакэй. СКА — «Тарпеды» (Ярослаўль). У пераліку — Інфарм ТБ.
14.15 Яшча адна Расія.
14.50 Руская скарба.
15.15 Спартыўны агляд.
15.25 Парадоксы гісторыі. «Нішто нельга змяніць у тайны жывіц цароў».
16.10 «Галадыя» — лепшыя скарбы. Дак. фільм.
16.30 Далічаве ТБ.
16.40 АІ да...
17.55 Рукавішча каханне...
17.35 «Лато-бінга».
18.40 Вялікі фестываль.
19.20 «Кароткі фільм аб ка-

ханні, забойства і яшча аб адным пачуцці». Маст. фільм (Польшча).
20.55 Свая хроніка.
21.10 Блэф-клуб.
21.45 «Парад парадаў» прадставіць групу «Іванкі Інтэр-нашні».
23.00 Экспрэс-кіно.
23.00—0.05 «Страсці па Анжэлі».
НТБ
7.00 Сёння раніцай.
9.00 Свет прыгоды і фантастыкі. Р. Токучу, Г. Вішын і Э. Гедэ у фільме «Крок з даду».
10.30 Тэлегульня «Зразумай мяне».
11.00, 15.00 Сёння ўдзень.
12.00 Хакэй. Чэмпіянат Расіі. «Крылы Саветаў» — «Дынама».
14.30 Панарама.
16.00 Серыял па выхадных. ЦРУ (ЗША). 5-я серыя «Высокая тэхналагічная каварства».
16.30 Вялікая лютыя. Вялікае падарожжа ў Галівуд. Фільм 4-ы.
17.00 Кінатэатр юнага глядача. Мультсерыял «Чалавек-паук» (ЗША). 4-я серыя. «Грозны Містэр».
17.30 Дог-шоу «Я і мой сабак».
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.30 Праграма У. Попава «Чалавек у масцы».
19.20 «Крымінальная Расія: сучасныя хронікі». Дак. серыял.
20.00 Недачы.
20.45 Лялькі.
21.35 Свет кіно. Грэта Скаві, Вупі Голдберг, Цім Робінс і Сідні Полак у фільме Роберта Олтымена «Ігрок» (ЗША).
23.45 Трэцце вока.
0.30 Ночны канал «Плейбой».
8-ы канал
15.00 Навукова-папулярны экран.
15.30 Маст. фільм «Клеватра».
19.15 Мультфільм.
19.45 Маст. фільм «Чалавек са шрамамі». 1-я частка.
21.00 Паліскап.
21.15 Hi-Fi music.
21.45 Маст. фільм «Кітайскі квартал».
23.55 Бэз каментарыя.

Віншаванні
Віншум з днём нараджэння дарагому маці і бабцю Вера Сямёнаўну МІШКЕВІЧ. Жадаем моцнага здароўя, шчасця, дабрабыту і доўга-доўгае жыццё.
Дзеці і ўнукі з Фаніскай.
Віншум з 70-годдзем дарагога бацьку і дзядулю Дзянісу Яфімавічу АНІШЧАНКУ. Жадаем здароўя і бадзёрсці. Ніжэй паклон і падзяка за тваю дабрыню і клопат аб нас.
Дзеці і ўнукі, а. Голац.
Віншум з днём нараджэння дарагога татачку Аляксандра Леанідавічу СКАРОМНАГА. Шчасця, здароўя табе, вечнай маладосці.
Лена, Саража, нас. Дружыні.
Віншум Вялікай Мікалаеўскай РУДНІЦКУЮ з днём нараджэння. Жадаем, каб беды абыходзілі бокам, а слёзы былі толькі ад шчасця. Моцнага здароўя табе, усіх даброт.
Сям'я Гілязко з а. Янавічы.

Надзеля, 8 снежня

Беларускае тэлебачанне
8.00 «Кона». Мультсерыял.
8.25 «Дзе вітаць». «Юбілей».
Маст. фільм паводле апавяданняў І. П. Чэхава.
9.10 «Свая дыстанцыя». Здаровы лад жыцця.
9.25 Студыя «Калыханка». Мультфільм. «Казка пра царя Салтана».
10.40 «Усё нармальна, мам!»
11.10 Тураб'екты.
11.40 Вяршыня свету. Тэлегульня.
12.00 «Тэле-шоу». «Жыллы былі».
12.30 «Вечная памяць». Водгук Чарнобыль. Відэафільм.
13.30 «Вясковыш». 75 гадоў эксперыментальнай базе «Зарэччэ» Смалевіцкага раёна.
14.00 Маст.
14.35 «Вайна ў паветры». Дак. серыял.
15.00 Вяршыня свету. Працяг тэлегульні.
15.20 Тэатр у фатазі.
15.55 «Залатыя ключы». Тэлефестываль народнай творчасці.
16.35 І. Дамітрыеў у маст. фільме «Шчасныя выпадкі».
17.45 Кубак Беларусі па футболе. Фінальны матч. 2-і тайм.
18.35 Камп'ютарныя палігон.
19.05 Аб'ект.
19.40 Калыханка.
20.00 Разаніе.
20.50 Спартыўны тэлекур'ер.

21.10 Навіны-ТБ.
21.25 Ток-шоу «Карамболь» з удзелам вядучага «Радзе-Рок» Уладзіслава Туза.
22.00 Пётр Усёнаў у маст. фільме «Смерць на Ніле».
0.30 Бархатны сезон. Музычна-забавальная праграма.
ГРТ
7.00 Сергей Юрскі ў фільме «Заманчаны падарок».
8.20 Мультфільмы нашых дзяцінстваў. «Магіялі», «Бабуля ўдава».
9.00 Навіны.
9.15 «Бесталковыя замкні». Дам. Крылова.
9.30 Пакуль усе дома.
10.10 Ранішня зорка.
9.00 Вуснамі даціці.
9.30 Прыгоды.
10.00 Восткі ў адзінаццэц.
10.15 Рукавішча.
10.55 Прыя групы «Савая».
11.00 Чалавек на Зямлі.
11.30 Кніжная лаўка.
12.00 Тэлеатэатр. А. Аверчанка. «Муж... віх імшам». «Драма ў доме Буйны».
12.25 Працэс протэста.
13.00, 23.25 Весткі.
13.20 «Палерыны. Апошняя охота». 2-я серыя.
14.05 «Нічога, акрамя...» А. Раманаш.
14.20 Дыялог пра жывёл.
14.50 Карокае па-русу.
15.20 XX стагоддзе. Вера Ха-

пантэра. «Прыгоды Вудзі і яго сяброў».
16.45 «Азін на адзін».
17.15 «Шчаслівы выпадкі».
18.05 «Ад суму да радасці...» Канцэрт Юрыя Антонава.
19.00 Час.
19.35 Праграма перадачы.
19.40 Курт Рэсел у рамантычнай камедыі «Зэ бортан».
21.50 Футбольны агляд.
22.20 Навіны.
22.30 Энтані Перкінс у дэтэктыве «Мен і шалі».
1.00 Праграма перадачы.
«Расія»
7.00 Лукатор.
7.30 «Ляўша». Мультфільм.
8.15 Лато-мільён.
8.30 Пілігрым.
9.00 Вуснамі даціці.
9.30 Прыгоды.
10.00 Восткі ў адзінаццэц.
10.15 Рукавішча.
10.55 Прыя групы «Савая».
11.00 Чалавек на Зямлі.
11.30 Кніжная лаўка.
12.00 Тэлеатэатр. А. Аверчанка. «Муж... віх імшам». «Драма ў доме Буйны».
12.25 Працэс протэста.
13.00, 23.25 Весткі.
13.20 «Палерыны. Апошняя охота». 2-я серыя.
14.05 «Нічога, акрамя...» А. Раманаш.
14.20 Дыялог пра жывёл.
14.50 Карокае па-русу.
15.20 XX стагоддзе. Вера Ха-

пантэра. «Прыгоды Вудзі і яго сяброў».
16.45 «Азін на адзін».
17.15 «Шчаслівы выпадкі».
18.05 «Ад суму да радасці...» Канцэрт Юрыя Антонава.
19.00 Час.
19.35 Праграма перадачы.
19.40 Курт Рэсел у рамантычнай камедыі «Зэ бортан».
21.50 Футбольны агляд.
22.20 Навіны.
22.30 Энтані Перкінс у дэтэктыве «Мен і шалі».
1.00 Праграма перадачы.
«Расія»
7.00 Лукатор.
7.30 «Ляўша». Мультфільм.
8.15 Лато-мільён.
8.30 Пілігрым.
9.00 Вуснамі даціці.
9.30 Прыгоды.
10.00 Восткі ў адзінаццэц.
10.15 Рукавішча.
10.55 Прыя групы «Савая».
11.00 Чалавек на Зямлі.
11.30 Кніжная лаўка.
12.00 Тэлеатэатр. А. Аверчанка. «Муж... віх імшам». «Драма ў доме Буйны».
12.25 Працэс протэста.
13.00, 23.25 Весткі.
13.20 «Палерыны. Апошняя охота». 2-я серыя.
14.05 «Нічога, акрамя...» А. Раманаш.
14.20 Дыялог пра жывёл.
14.50 Карокае па-русу.
15.20 XX стагоддзе. Вера Ха-

пантэра. «Прыгоды Вудзі і яго сяброў».
16.45 «Азін на адзін».
17.15 «Шчаслівы выпадкі».
18.05 «Ад суму да радасці...» Канцэрт Юрыя Антонава.
19.00 Час.
19.35 Праграма перадачы.
19.40 Курт Рэсел у рамантычнай камедыі «Зэ бортан».
21.50 Футбольны агляд.
22.20 Навіны.
22.30 Энтані Перкінс у дэтэктыве «Мен і шалі».
1.00 Праграма перадачы.
«Расія»
7.00 Лукатор.
7.30 «Ляўша». Мультфільм.
8.15 Лато-мільён.
8.30 Пілігрым.
9.00 Вуснамі даціці.
9.30 Прыгоды.
10.00 Восткі ў адзінаццэц.
10.15 Рукавішча.
10.55 Прыя групы «Савая».
11.00 Чалавек на Зямлі.
11.30 Кніжная лаўка.
12.00 Тэлеатэатр. А. Аверчанка. «Муж... віх імшам». «Драма ў доме Буйны».
12.25 Працэс протэста.
13.00, 23.25 Весткі.
13.20 «Палерыны. Апошняя охота». 2-я серыя.
14.05 «Нічога, акрамя...» А. Раманаш.
14.20 Дыялог пра жывёл.
14.50 Карокае па-русу.
15.20 XX стагоддзе. Вера Ха-

16.35 «Паласовая музыка».
«Казка за казкай».
17.35 «Казаль».
18.40 Скарты Пецярбурга.
«Шарыя асоба».
19.25 «Каравайн омерц».
Маст. фільм (Расія).
20.40 «Флоту быць»!
20.55 Ва ўсё на вачы.
21.10 Ноч смукіт.
21.55 Міжнародны агляд.
22.20 «Паглядзім». Анонс праграм.
22.35—0.20 «Ноч пытанняў».
Маст. фільм.
НТБ
7.00 Сёння раніцай.
9.00 П. Савін у фільме А. Разанова «Цімур і яго каманда».
10.30 Тэлегульня «Зразумай мяне».
11.00, 15.00 Сёння ўдзень.
12.00 Куміры старога кіно. Раздэль у фільме «Някая гаворка» (іспанія-Аргенціна).
13.40 Музычная праграма «НТБ-плюс».
14.00 Дак. фільм «Дзікая прырода».
Фільм 4-ы (Вялікабрытанія).
16.00 Тэлегульня «Ключы ад форте Бай-я» (Францыя).
17.30 Тэлегульня «Сто да аднаго».
18.00 Сёння вечарам.

ВИЗІТКІ І БЛАНКІ
(в прысутнасці ЗАКАЗЧИКА)
* ЧЕРНО-БЕЛЫЕ;
* МНОГОЦВЕТНЫЕ;
* ЛАМИНИРОВАННЫЕ
самые низкие цены,
гарантированное качество.
ПЕЧАТІ, ШТАМПЫ
Гарантываныя работы
Т. (017) 232-52-92, 233-31-78.
Облсвоет БОИР, ул. К.Чорного, 4.

ТЭАТР
«ВОЛЬНАЯ СІЭНА»
3 снежня
«ЧОРНЫ КВАДРАТ»
5 снежня
«БРАТ МОЙ СЫМОН»
Пачатак спектакляў у 19 гадзін.
Тэл. 234-60-08

Увага: латарэя «Звезда», Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання і РА «Белпошта»! Увага: латарэя «Звезда», Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання і РА «Белпошта»!

Заставайцеся з намі, сябры!

Мы даём Вам галойнае — інфармацыю!

Надаём вам, што працягваецца падпіска на І паўгоддзе 1997 года.

Падпісная цана «Звезды» на паўгода — 83.400 рублёў для індывід. падп., 90.000 рублёў для ведамасн. падп., на тры месяцы — 41.700 руб. для індывід. падп., 45.000 руб. для ведамасн. падп.,

Памятайце: «Звезда» — гэта самая свежая і самая патрэбная інфармацыя.

ЛАТАРЭЯ!

220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты **ЗВЯЗДА**

Да ўвагі работнікаў пошты! Дастаўка спецыяльнай паштоўкі «Звезды» аплата на дамоўленасці з РА «Белпошта».

Генеральны дырэктар РА «Белпошта